

IX. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast rozvíjí manuální zručnost žáků, povědomí o různých povoláních světa práce a pomáhá k pochopení významu jednotlivých pracovních oborů a začlenění žáků do společnosti a na trh práce. Tato oblast je rozdělena na období 1. - 5. ročníku, kde je ve formě **Pracovních činností**. V období 6. - 9. ročníku je tato oblast rozčleněna na předměty **Pěstitelské práce** (7. ročník), **Příprava pokrmů** (8. ročník) a **Polytechnická výchova** (9. ročník). Každý z těchto předmětů má vlastní charakteristiku a osnovy. Témata přípravy na povolání jsou do výuky zařazována v různých předmětech podle zvláštních pokynů a zapsána u příslušných předmětů v třídní knize.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření k tématu přípravy na povolání:

- ☐ orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách
- ☐ posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života
- ☐ využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání
- ☐ prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání - byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů - byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

Na prvním stupni se žáci zabývají zejména drobnými výrobními činnostmi, při kterých se zdokonaluje jejich jemná motorika. Pracují s nejrůznějším materiálem (papír, dřevo, textil, apod.) a vyrábějí okrasné i užitkové předměty. V tomto období se vyučuje ve formě **Pracovních činností**.

Na 2. stupni je tato oblast zastoupena ve specifických předmětech:

- **Pěstitelské práce** (7. ročník) – předmět rozvíjející zručnost v oblasti pěstování rostlin a zahradnictví
- **Příprava pokrmů** (8. ročník) – probíhá ve cvičné kuchyňce, kde si žáci sami připravují pokrmy různými způsoby a učí se tak nakupovat, třídít a kulinárně upravovat potraviny
- **Polytechnická výchova** (9. ročník) – předmět, který reaguje na aktuální vývoj společnosti a vede žáky k odpovědnosti za majetek a finance, učí hospodaření s penězi a orientaci ve světě financí

Specifické cíle vzdělávací oblasti:

- Žák získá orientaci v různých oborech lidské činnosti a formách fyzické a duševní práce
- Žák vyjmenuje klady a zápory různých povolání
- Žák se rozhoduje na základě svých schopností, zkušeností a informací při své volbě povolání
- Žák ovládá techniky práce s různými materiály, dovede popsat postup práce, vyjmenovat potřebné pomůcky a zhodnotit výsledek své činnosti
- Žák poznává vybrané materiály, suroviny a plodiny a zhodnotí jejich užité vlastnosti
- Žák specifikuje proměny přírody během roku a jmenuje základní pěstitelské a zahradnické úkony v těchto obdobích
- Žák rozpoznává a využívá vhodné nářadí a nástroje pro práci na zahradě
- Žák plánuje přípravu pokrmů – vytvoří seznam potravin k pokrmu, nakupuje je s ohledem na jejich výživovou hodnotu a správně je kulinárně zpracuje
- Žák dbá základních pravidel a hygieny veškerých činností, které provádí
- Žák projevuje zodpovědný přístup při plánování rozpočtu domácnosti
- Žák jmenuje základní složky rozpočtu a rozlišuje potřebné a nepotřebné výdaje
- Žák je seznámen s riziky zadlužování a pořizování úvěrů

- Žák aktivně přistupuje k rozhodování o svém budoucím povolání a je schopen posoudit své schopnosti a dovednosti důležité pro tuto volbu
- Žák si vytváří pozitivní vztah k práci a racionální, odpovědný a tvořivý postoj k vlastní činnosti a její kvalitě

Nejčastější formy výuky:

- Frontální výuka
- Skupinová práce
- Praktické činnosti
- Samostatná práce
- Projektové vyučování
- Exkurze

Metody používané při výuce:

- Práce s pracovním listem
- Práce podle předlohy
- Tvořivá činnost
- Popis pracovních postupů
- Práce s internetem
- Vytváření projektů
- Práce s náčiním a nářadím
- Práce s různým materiálem a jeho zpracování

- Dialog, diskuze
- Výpisky, poznámky
- Sebereflexe a hodnocení výsledků – verbální projev